

[Birkholm]

udplaceringen af de 572 missiler begynder – en forpligtelse, udenrigsministeren gentagne gange har bekræftet.

For det andet fordi der i NATO findes et overordentlig hævdvundet præcedens for enstemmighed (»unanimous action«), som ikke kan brydes uden at ryste alliancens fundament.

Spørgsmålet stilles også, fordi flere af ordførerne for de partier, som 3. november 1983 vedtog folketingets »skærpede« INF-dagsorden, under debattens forløb tydeligt understregede, at udenrigsministeren – også i tilfælde af en første afvisning fra NATO af kravet om ekstraordinært ministerrådsmøde – burde anvende stærke midler for at presse det danske krav igennem.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er helt rigtigt, som det er anført af spørgeren, at reaktionen blandt vores NATO-partnere på forslaget om et ekstraordinært ministerrådsmøde har været negativ; kun den græske regering har givet udtryk for støtte til forslaget. På den baggrund finder regeringen det ikke realistisk at fortsætte overvejelserne om at videreføre de danske bestræbelser for at søge et ekstraordinært NATO-møde indkaldt i tiden, inden forsvarsministrene alligevel skal mødes den 6.–7. december 1983 og udenrigsministrene den 8.–9. december 1983. På disse møder vil der jo kunne finde en ny vurdering sted af forhandlingssituationen i Genève, og det vil ske i god tid, før de amerikanske raketter i givet fald vil være operationsklare.

Når der altså har været en negativ reaktion på det danske forslag, må vi ikke overse, at vi vel ikke i nogen sammenhæng, hvor 16 lande optræder, kan vente, at det helt overvældende flertal vil føle sig særligt tilskyndet til at følge et forslag fra et enkelt eller måske to lande, i hvert fald ikke når det drejer sig om en sag, som de alle tillægger en helt central betydning, og hvis vi skal være realistiske, giver reaktionen fra vores NATO-partnere vel heller ikke anledning til den helt store overraskelse.

Jeg vil også gerne tilføje, at det konsensusprincip, der jo ligger bag ved afvisningen, i øvrigt er et princip, som ikke mindst vi som et mindre land må tillægge den allerstørste betydning, for det er jo på den måde, vi selv

kan gardere os imod, at der i NATO indkaldes til møder om spørgsmål, som vi ikke ønsker diskuteret.

Birkholm (VS):

Nu ved jeg ikke, hvor meget udenrigsministeren gennem hr. Emmert Andersen eller uden om hr. Emmert Andersen har rådført sig med sine NATO-partnere om, hvordan udenrigsministeren bør udlægge den dagsorden, som det danske folketing vedtog den 3. november om, hvilke initiativer udenrigsministeren burde tage, og hvad udenrigsministeren kan tillade sig at gøre i anledning af den dagsorden, der blev vedtaget i folketinget, men det vil jeg i forbifarten bede udenrigsministeren om at gøre rede for.

Men jeg ved, at den overførsel af krydsermissiler til Greenham Common, som fandt sted i mandags, er i strid med en central del af det commune, som udtrykker dobbeltbeslutningen, og som blev udsendt den 12. december 1979, idet det meget tydeligt forpligter medlemslandene i NATO til i fællesskab at foretage en politisk vurdering af forhandlingssituationen, inden udplaceringen af de 572 missiler begynder. Derfor er NATOs afvisning på grundlag af dobbeltbeslutningens egen tekst helt urimelig.

Nu siger udenrigsministeren her i sit svar, at det ikke er realistisk, at Danmark fremturer med sit krav om et ekstraordinært ministerrådsmøde, men jeg vil gerne spørge udenrigsministeren, om han ikke finder, at det vil være i overensstemmelse med det opdrag, som folketinget gav udenrigsministeren den 3. november, at han sender sine NATO-udenrigsministerkolleger en diplomatisk note, hvori den danske udenrigsminister protesterer imod afvisningen af vores krav om et ekstraordinært ministerrådsmøde, en afvisning, som er en affærdigelse af et lands – ja faktisk åbenbart af to lande – ønske om at få diskuteret denne alvorlige beslutning snarest muligt, og hvori han i forlængelse af denne protest opfordrer NATOs udenrigsministre til en ændret holdning og trods alt indkaldelse af et ekstraordinært ministerrådsmøde.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Nej, for det vil der ikke komme noget ud af. Jeg har både skriftligt til samtlige mine